

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **I. B.**, zast. Mgr. Romanem Ambrožem, advokátem, se sídlem Vinohrady 45, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 3. 2008, č. j. 28 Az 67/2007 - 38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupci žalobce Mgr. Romanu Ambrožovi, advokátovi, **se nepřiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 21. 3. 2008, č. j. 28 Az 67/2007 - 38, zamítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 9. 2007, č. j. OAM-734/LE-05-VL-12-2006 a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost. Na návrh stěžovatele krajský soud usnesením ze dne 23. 7. 2008, č. j. 28 Az 67/2007 - 64, ustanovil stěžovateli zástupce Mgr. Romana Ambrože, advokáta.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup

v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Stěžovatel přijatelnost své kasační stížnosti spatřuje v tom, že Nejvyšší správní soud se zatím nevyjadřoval k otázce, do jaké míry lze omezovat lidská práva jednotlivce v zájmu ochrany před extremismem a terorismem. V jeho případě bylo garantované právo na svobodu náboženského vyznání (stěžovatel je vyznavačem tzv. čistého islámu) v podstatě zcela negováno.

Poukázal rovněž na skutečnost, že v České republice je víc žadatelů o udělení mezinárodní ochrany z Kazachstánu s těmito důvody a Nejvyšší správní soud tak v rámci tohoto řízení vysloví názor důležitý i pro několik dalších žadatelů.

Stěžovatel v kasační stížnosti označil důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Namítá, že krajský soud se dopustil stejných pochybení jako v předešlém řízení správní orgán. Uvádí, že v zemi původu mu bylo bráněno v právu na svobodu náboženského vyznání garantovaném řadou mezinárodních dokumentů, např. čl. 9 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Toto bránění mělo podobu postihů ze strany státních orgánů, konkrétně podobu zákazu činnosti stěžovatelova náboženského uskupení, opakovaného zadržování policejními orgány z důvodu členství v neregistrovaném náboženském uskupení a administrativních postihů a následně pohrůzek trestními postihy z důvodu členství v tomto uskupení. Stěžovatel zásadním způsobem nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že postup úřadů proti jeho osobě byl zcela v souladu s právem a nenarušoval jeho právo na svobodu vyznání, jelikož šlo o bezpečnostní opatření k prevenci extremismu a terorismu. Poukazuje na článek 9 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který zaručuje každému svobodu myšlení a náboženského vyznání, což zahrnuje svobodu praktikovat víru sám i společně s jinými. Stěžovatel však byl v Kazachstánu nucen k registraci a byl postihován za to, že svoji víru praktikoval s přáteli doma. Takto široce pojaté omezení práva na náboženské vyznání jej ve skutečnosti zcela vylučuje (stěžovatel by mohl o své víře toliko sám přemýšlet). Stěžovatel se tak domnívá, že jednání státních orgánů Kazachstánu bylo pronásledováním ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu, konkrétně porušením jeho práva na svobodu náboženského vyznání. V případě návratu do vlasti se obává opětovného pronásledování ze strany státních orgánů a naplnění ostatních pohrůzek těchto orgánů. Domnívá se proto, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 a § 14 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že stěžovatel žádost o udělení azylu ze dne 25. 7. 2006 odůvodnil tím, že se mu jako muslimovi v Kazachstánu špatně dařilo. Když před sedmi měsíci přestoupil na islám, dozvěděly se to státní orgány a navštívila jej KNB. Chtěli, aby se zřekl svého náboženství a vyhrožovali mu, že ho jinak uvězní. To se stalo asi před měsícem. Chtějí, aby věřil i v jiné bohy, ne jen v jediného boha.

Krajský soud shodně s žalovaným podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu neshledal, když konstatoval, že země původu žalobce se svým zákonodárstvím (zřejmě dle konkrétních poměrů v některých lokalitách a některými kompetentními osobami přepjatě aplikovaným), jehož dopad se promítl vůči žalobci, nedopustila porušení mezinárodních smluv (konkrétně čl. 9 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 18 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech), neboť obě tato ustanovení shodně konstatují, že svoboda projevat náboženské vyznání a přesvědčení může podléhat omezením, která jsou předepsána zákony a která jsou nezbytná v zájmu veřejné bezpečnosti, pořádku, zdraví nebo morálky nebo ochrany práva a svobod druhých. Za správné zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu podle § 13 a 14 zákona o azylu. Pochybení či nelogičnost neshledal krajský soud ani v postupu žalovaného při hodnocení podmínek splnění doplňkové ochrany ve smyslu § 14a a § 14b zákona o azylu.

Námítky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti považuje i Nejvyšší správní soud za nedůvodné, a to jak s ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění, tak i s ohledem na obsah odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu i krajského soudu, kde se oba tyto orgány s relevantními skutečnostmi vypořádaly.

Ze správního spisu je zřejmé, že správní orgán (žalovaný) provedl v řízení úplné dokazování, a z odůvodnění jeho rozhodnutí vyplývá, z jakých důkazních prostředků vycházel při svém rozhodování. Důkazní prostředky byly řádně zhodnoceny a provedené dokazování vyústilo v řádně zjištěný skutkový stav, z něhož vycházel správní orgán při svém rozhodování o tom, zda jsou zde dány důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalovaný řádně zjistil skutkový stav věci, neboť si obstaral dostatečný počet zpráv o zemi původu stěžovatele, ze kterých poté při posouzení věci vycházel.

Z tvrzení stěžovatele uvedených ve správním řízení (stěžovatel patřil do skupiny tří nebo čtyř lidí, kteří se svobodně scházeli k modlitbám, nechtěli se registrovat, protože prorok se také nikde neregistroval, chtěli svobodně vyznávat svou víru a nechtěli navštěvovat mešitu) vyplývá, že stěžovatel je zastáncem tzv. „čistého islámu“. Stěžovatel stejně jako jiní příslušníci tohoto hnutí, kteří v minulosti žádali v ČR o udělení mezinárodní ochrany poukazuje na problémy, jež mu v souvislosti se způsobem vyznávání jeho víry vznikají (vyznavači čistého islámu se v Kazachstánu odmítají registrovat, což vede k podezření a zvýšenému zájmu státních orgánů tak, jak na to ostatně poukazuje sám stěžovatel).

K postavení vyznavačů tzv. čistého islámu v Kazachstánu se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v rozsudku ze dne 24. 4. 2008, č. j. 7 Azs 12/2008 - 98, www.nssoud.cz, či v rozsudku ze dne 10. 6. 2008, č. j. 8 Azs 23/2008 - 75. Dospěl přitom ve všech případech k závěru, že příslušníci tzv. čistého islámu nejsou v zemi jejich původu pronásledováni, diskriminováni ani nepřiměřeně trestáni. Zákonný požadavek povinné registrace náboženských skupin v Kazachstánu považoval Nejvyšší správní soud za zcela legitimní, odůvodněný zájmem na ochraně bezpečnosti osob. Nejedná se tedy o výraz porušování lidských práv (náboženské svobody), resp. o pronásledování z náboženských důvodů. Osoba, která se tomuto požadavku nepodřídí, je pak vystavena oprávněné pozornosti státních orgánů.

V rozhodnutí ze dne 12. 9. 2008, č. j. 5 Azs 74/2008 – 88, pak Nejvyšší správní soud vyslovil, že „požadavek na registraci náboženských skupin, upravený příslušnými zákony, není do té míry diskriminační, aby ho bylo možno považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Stát má možnost svobodu projevu náboženského vyznání omezit, jsou-li taková omezení předepsaná zákonem a jsou-li nutná k udržení veřejné bezpečnosti, pořádku, zdraví, morálky nebo ochraně základních práv a svobod jiných osob (viz. čl. 18 Mezinárodního paktu a občanských a politických práv a čl. 9 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Takovým omezením může být i povinná registrace náboženských skupin. Kazašská republika přijala příslušné zákony s ohledem na skutečnost, že se jedná o zemi s mnoha náboženstvími, s cílem zajistit rovnováhu mezi nimi a vzhledem k výskytu extremistických skupin. Takové důvody jsou legitimní.“

Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku stěžovatele, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 a § 14 zákona o azylu, neboť z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je zřejmé, jakým způsobem žalovaný konfrontoval údaje stěžovatele s informacemi o zemi původu a na základě jakých skutečností dospěl k závěru, že stěžovatel nespĺňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Žalovaný se podrobně a argumentačně přesvědčivě vypořádal s důvody stěžovatele vztahujícími se k udělení tzv. doplňkové ochrany ve smyslu § 14a a § 14b zákona o azylu. Stejně tak krajský soud se v napadeném rozsudku těmito otázkami zabýval, přesvědčivě se vypořádal se všemi žalobními námitkami stěžovatele a Nejvyšší správní soud se s jeho závěry ztotožňuje.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud tedy nezjistil existenci žádného důvodu přijatelnosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 7. 2008, č. j. 28 Az 67/2007 - 64, pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje za zastupování a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Protože ze spisového materiálu vyplývá, že v dané věci nebyly provedeny ustanoveným advokátem žádné úkony, a nebyly tak naplněny zákonné předpoklady pro přiznání odměny ve smyslu platné právní úpravy dané vyhláškou č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (advokátní tarif), bylo rozhodnuto, že ustanovenému zástupci stěžovatele, advokátovi Mgr. Romanu Ambrožovi, se nepřiznává odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti, jak uvedeno v bodě III. výroku tohoto usnesení. K podání ustanoveného obhájce ze dne 25. 9. 2008, v němž požaduje uhradit mimosmluvní odměnu za jeden úkon právní služby [převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu] ve výši 2100 Kč a režijní paušál 300 Kč + DPH, celkem tedy 2856 Kč, Nejvyšší správní soud konstatuje, že úkon podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu [obdobně i úkon podle písm. a) téhož odstavce] v sobě zásadně zahrnuje určitý provázaný soubor dílčích činností advokáta při převzetí případu a přípravě zastoupení, zejména pak takové činnosti jako úvodní pohovor se zastoupeným a seznámení se s případem, čítaje v to i **studium** relevantních podkladů, včetně těch, které jsou obsaženy v soudním spise. Jeho základní určující charakteristikou je účel (příprava zastoupení) a to, že se děje v úvodní fázi poskytování **právní služby**. Takovýmto úkonem tedy není pouhé převzetí obálky s usnesením ustanovujícím advokáta zástupcem nemajetného účastníka.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. prosince 2008

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu